

Stanovisko ČIŽP (Oblastní inspektorát České Budějovice) k problematice táboření a stanování

Můžeme rozlišit několik pojmů týkajících se delšího pobytu ve volné přírodě na jednom místě (většinou s přespaním): stanování, bivakování, kempování, táboření. Tyto pojmy nejsou nikde v právních předpisech zadefinovány a musejí být proto předmětem výkladu. Právní předpisy používají zejména pojem táboření. Pojem táboření bude širší než pojem stanování, protože se pod něj dá zahrnout nejen nocování v přírodě ve stanu, ale i další činnosti jako je spaní „pod širákem“, shromažďování dřeva k pálení, vaření v přírodě apod. Např. v komentáři k zákonu č. 114/1992 Sb. (Miko, L., Borovičková, H. a kol. Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář. 2. vyd. Praha: C.H.Beck, 2007, str. 142) je uvedeno: „Pod pojmem táboření se rozumí setrvávání osob na jednom místě mimo budovy s pomocí přístřešků jakéhokoli druhu, např. stanu. V praxi se za táboření považuje zejména přebývání na jednom místě v přírodě přes noc (nocování).“

Táboření je v některých případech zakázáno, a to bez ohledu na to, kdo je vlastníkem dotčených pozemků. Jde o tyto případy:

1. V národních parcích - § 16 odst. 1. písm. c), v chráněných krajinných oblastech - § 26 odst. 1 písm. b) a v národních přírodních rezervacích - § 29 písm. j), vše zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon o ochraně přírody“), je zakázáno tábořit mimo místa vyhrazená orgánem ochrany přírody – jde o zákazy plynoucí přímo ze zákona. Výjimky ze zákazu povoluje v každém jednotlivém případě vláda svým rozhodnutím.

2. V přírodních rezervacích, v národních přírodních památkách a v přírodních památkách je táboření zakázáno, pokud to stanoví bližší ochranné podmínky, vymezené v jejich zřizovacích předpisech. K tomuto uvádíme, že např. Vyhláška ONV Písek ze dne 4.12.1985 o chráněných přírodních výtvořech v okrese Písek, kterou byla vyhlášena PR Výří skály u Oslova, a která stále platí, striktně zakazuje mimo jiné táboření a rozdělávání ohně a zřizování trvalých táborů či dočasných tábořišť. Pokud je táboření takto zakázáno, lze tuto činnost vykonávat jen se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody (v tomto případě opět vláda).

3. V lesích je podle ust. § 20 odst. 1 písm. k) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon) zakázáno tábořit mimo vyhrazená místa.

4. V ochranném pásmu 1. stupně přírodních léčivých zdrojů je zakázáno tábořit (ve stanech, obytných přívěsech apod.) mimo vyhrazená místa podle nař. vl. č. 152/1992 Sb., o ochranných pásmech přírodních léčivých zdrojů lázeňského místa Františkovy Lázně a podle vyhl. Ministerstva zdravotnictví č. 175/1999 Sb., o ochranných pásmech přírodních léčivých zdrojů lázeňského místa Karlova Studánka.

5. Ve vyhláškách obcí mohou být také obsaženy zákazy táboření. Obec tak může chránit veřejný pořádek v režimu § 10 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), např. zákazem neoprávněného (ve smyslu nedostatku svolení vlastníka pozemku) stanování a táboření na vymezených veřejných prostranstvích, případně území obce, a to bez ohledu na charakter vlastnictví konkrétního pozemku.

Naopak zákon č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství) problematiku táboření neřeší. Zákon připouští užívání pobřežních pozemků v nezbytném rozsahu, tzn. v takovém rozsahu, který je nezbytný k výkonu rybářského práva. Je otázka, zda je nezbytné k výkonu rybářského práva stanovat. Navíc ve vyhl. č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství) jsou vymezeny denní doby lovu ryb v pstruhovém rybářském revíru, kdy maximální jsou v

měsících červnu a červenci od 5 do 22 hodin a v mimopstruhovém rybářském revíru jsou maximální v měsících květnu, červnu, červenci a srpnu od 4 do 24 hodin. V případě ÚN Orlík však byla na základě rozhodnutí MZe ČR č.j. 15174/09-16230 15174/09-16230 ze dne 26. května 2009 Českému rybářskému svazu udělena výjimka ze stanovené denní doby lovu na mimopstruhovém rybářském revíru č. 481 501 Vltava 16 - 19, ÚN Orlík od 00:00 hod. do 04:00 hod. v období od 16. června do 31. srpna 2009. I přesto se nezdá nezbytné u vody vždy nocovat, neboť v noci nelze převážně ryby chytat a rybář se tam tedy ani nezdržuje z důvodu rybaření. Zákon č. 99/2004 Sb. ale táboření striktně nezakazuje.

Podle čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod může každý činit, co není zákonem zakázáno, takže v případech, kdy to zakázáno není, je možné ve volné přírodě tábořit. Je ovšem třeba dbát ochrany vlastnického práva. Pokud jde o pozemky ve vlastnictví soukromých osob, je při výkonu rybářského práva vstup na pozemek povolen. Na cizí pozemek se vstupuje za účelem lovu ryb a po jeho skončení je třeba tento pozemek opustit. Pokud na něm chceme zůstat a přenocovat, je to vždy otázka dohody s majitelem pozemku. Na pozemcích ve vlastnictví státu nebo obcí (pokud nejde o výše uvedené případy) není táboření zakázáno.

Co se týče využívání přístřešku (nemá podlažku, jedna stěna je otevřená), který má sloužit k ochraně před nepřízní počasí, na místech, kde je zakázáno tábořit, nelze mít proti jeho používání námitky. Přístřešek musí evidentně sloužit k ochraně rybáře (tzn. nemůže se nacházet metry od břehu, neslouží k ukládání věcí ani k nocování). Co se týče stanu, který má podlažku a je určen k přespávání, lze ho stavět jen za výše uvedených podmínek.

Výše maximální sankce, kterou lze za porušení zákazu táboření uložit, se odvíjí dle místa, kde k spáchání přestupku došlo. Pokud se jedná např. o lesní pozemek, je postupování dle lesního zákona, kde je stanovena max. sankce 5. 000,- Kč. Pokud však byl porušen zákaz táboření ve zvláště chráněném území, lze dle ust. § 87 odst. 3 písm n) zákona o ochraně přírody uložit sankci až do výše 100 000,- Kč.

Mgr. Irena Berecová
Česká inspekce životního prostředí
Oblastní inspektorát České Budějovice
Dr. Stejskala 6, 370 21
tel. 386 109 146